

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Birželis — June 19, 1974

Nr. 47

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BRAZINSKUS TURKAI DAR TEIS...

ELTA Nr. 23 praneša, kad sovietų advokatui padavus apeliacijos skundą, Brazinskių byla bus dar svarstoma liepos 15 d.

Neoficialiai patirta, kad Brazinskai, nors nėra laikomi kalėjime, bet pasilieka policijos priežiūroje ir iš Turkijos jiems nebus leista išvykti kol nepasibaigs byla.

Sovietų advokatai motyvavo, kad jiems negalėjo būti pritaikintas amnestijos įstatymas ir byla turi būti svarstoma.

Brazinskių gynėjai — turkų advokatai mano, kad Brazinskai nebus sovietams išduoti, bet galės būti nubausiti nedidelėmis bausmėmis.

ALT S-gos Valdyba posėdžiavo

Š.m. birželio 8 dieną, išdinioko P. Mačiulaičio rezidencijoje, Union, N.J. įvyko ALTS-gos valdybos posėdis, kuriame buvo padaryta vienu metu veiklos apžvalga ir nustatytas planas sekančioms kadencijos metams.

Pirmininkė E. Čekienė savo pranešime pažymėjo, kad jau lygiai metai praėjo nuo šios valdybos įsipareigojimų pradžios ir pasidžiaugė, kad visuose posėdžiuose, kurių buvo aštuoni, dalyvavo visi valdybos nariai, nežiūrint ilgų distancijų kelio ir savo pareigas visi stengėsi galimai kruopščiau atlikti.

Pirmųjų metų bėgy Sąjungos valdyba atliko šiuos įsipareigojimus S-gos seimui:

Nutarta leisti tautininkų veiklos istoriją "Tautinės minties keliu". Išdiskutuotas ir nustatytas tam leidiniui planas ir sudaryta redakcinė kolegija. Tam tikslui pradėtos telkti lėšos renkanti mecenatus, garbės prenumeratorius ir garbės rėmėjus.

Aplankyti aštuoni Sąjungos skyriai ir susipažinta su jų problemomis, išklausyti pageidavimai, kad jais remiantis S-gos valdyba galėtų toliau derinti savo veiklą. Pirmininkė dalyvavo St. Louis, Mo. skyriaus 15 metų minėjimo šventėje ir sekančią dieną skyriaus narių susirinkime, kuriame nariai aukščiau minėtam leidiniui pirmininkei įteikė 500 doletrių.

S-gos valdybos iniciatyva surengtas Lietuvos prezidento A. Smetonos 100 m. gimimo ir 30 m. mirties sukaikių minėjimas New Yorke.

Kartu su Korpl. Neolithuania išleistas kultūros ir politikos žurnalo "Naujoji Viltis" šeštas numeris.

Palaikant kontaktus su skyriais išsiuntinėti šeši bendraraščiai.

S-gos vicepirmininkas J. Sirusas padarė pranešimą apie prez. A. Smetonos minėjimo rengimą, kurio pirmininku jis buvo organizacijų komiteto išrinktas. Išdiniinkas P. Mačiulaitis patei-

Š.m. birželio mėn. 5 d. Washingtono JAV Senatorius G. Nelsonas iš Wisconsin valstijos priėmė lietuvių delegaciją ir prižadėjo remti Sen. Curtis rezoliuciją, reikalaujančią nepripažinti Baltijos kraštų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Senatorius labai domėjosi visais lietuvių reikalais, įskaitant ir tragiską Simo Kudirkos likimą, aukštus mūšius už suintinius ir Lietuvą, varžymą humanitarinių teisių Lietuvoje bei neleidimą aplankyti giminių už Vilniaus ribų. Šis įtakingas senatorius yra nuoširdus lietuvių draugas. Nuotraukoje iš kairės: Rasa Navickaitė, dr. Jonas Genys, sen. G. Nelsonas ir Virginija Gureckienė.

NIXONO BYLA

Kissingerio 'pasikarščiavimo' šviesoje

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

"Jei jūs nenutilsite, paimsiu savo žaislus ir išėsiu iš jūsų kiemo" — taip galima būtų trumpai charakterizuoti Valstybės Sekretoriaus Kissingerio pareiškimą Salzburgo spaudos konferencijoje. Toks Kissingerio 'vaikiškas' mostas daug ką nustebino ir patiekė mįslę: ar iš tikro Kissingeris, susinervavęs 'pametę galvą' ar jis taip padarė iš apskaičiavimo. Kad tą mįslę išspręsti mes turime grįžti prie visos bylos esmės.

Nixon administracijos pradžioje, kada Kissingeris dar nebuvo Valstybės Sekretorius, bet tik asmeniškai prezidento patarėjas, prasidėjo masinis valstybės paslapčių išdavinėjimas. Tai galėjo padaryti tik tas ar tie kurie turėjo prie jų prieigą, atseit paties Kissingerio štabo ar Valstybės Departamento pareigūnai. Bet kaip juos suseksi? Sovietijoje galima būtų juos tol kankinti iki kas nors paaiškėtų. Amerikoje reikėjo tik pasitenkinti įtariamųjų telefoninių pasikalbėjimų klausimu. Tai ir buvo padaryta, kas, reikia atsiminti, tuo metu buvo visai legalu. Klausyti svetimų telefoninių pasikalbėjimų dar nereikėjo gauti teismo leidimo, užteko tik Teisingumo Sekretoriaus įsakymo. Kai apie tai buvo kalbėta senato užsienio reikalų komisijoje, svarstant Kissingerio paskyrimą Valstybės Sekretoriumi, Kissingeris paneigė pats prašęs klausyti savo bendradarbių ir žurnalistų telefoninius pasikalbėjimus, bet tik davęs sąrašą žmonių, kurie turėjo prieigą prie paslapčių. Reikia taip pat atsiminti, kad noras sustabdyti tą paslap-

kę vienu metu išdu apyskaitą. Posėdyje buvo išdiskutuotas sekančio S-gos seimo klausimas ir kiti planai, kurių didžiojo rūpesčiu yra aukščiau minėto leidinio organizavimas ir Sąjungos dalyvavimas bendrinėse institucijose bei organizacijose.

čią 'ištekejimą' (leak) privedė ir prie specialaus saugumo 'šaltkalvių' (plumbers) vieneto sudarymo pačiuose Baltuosiuose Rmnuose. Jei tos pastangos būtų davusios kokių nors rezultatų, jos šiandien būtų laikomos teisingomis ir kiekvienu atveju pateisinamomis.

Deja, jos konkrečių rezultatų nedavė. 'Plumberiai', pervesti Prezidento Perrinkimo komiteto žiniai buvo sugauti, išlaužę į demokratų partijos būstinę. Tai davė akstino pradėti tyrinėti visą administracijos veiklą ir sugriauti daugumos artimiausių Nixono bendradarbių karjeras. Kai kurie net padarė 'biznį' su specialiu prokuroru, prisipažindami kaltais kuriame nors mažesniame nusikaltime ir už tai gaudami labai švelnias bausmes, bet kartu pažadėdami ir viską, ką žino papasakoti. Kitaip sakant daugiau ar mažiau padėti apkaltinti patį prezidentą.

Pagal tą patį metodą, Kissingeriui galima būtų primesti, kad jis, liūdydamas po priesaiką apie savo veiklą Senato Užsienio reikalų komisijai nepasakė tikros teisybės. Už panašų elgesį buvęs Teisingumo Sekretorius Kleindienst, pats prie to prisipažinęs, buvo nubaustas mėnesiu kalėjimo ir 100 dol. bauda lygtinai. Iš kongreso teisių komisijos, kuri svarsto reikalą iškelti prezidento nušalinimo bylą, pradėjo sklisti gandai, kad Kissingeris vis dėlto buvo daugiau įveltas į savo bendradarbių sekimą, negu jis viešai davė suprasti. Bet tai iš tikro buvo jo pareiga, nes kaip gi gali vesti sekimą užsienio politiką, jei kiekviena tavo mintis ir planuojamas ėjimas tuojau pat paskelbiamas spaudoje?

Kissingeriui tokio žaidimo pasidarė per daug. Jis pareikalavo jį baigti, grąšindamas savo atsistatydinimu tuo metu, kai jo vedamajai užsienio politikai prita-

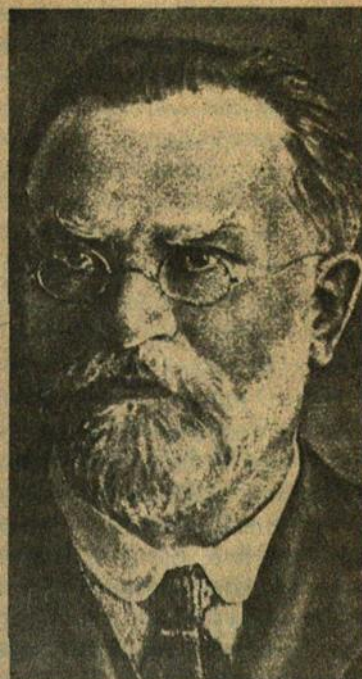
ria milžiniška tautos dauguma. Formaliai jis prašė senato užsienio reikalų komisijos persvarstyti jo patvirtinimo bylą.

Toks Kissingerio 'pasikarščiavimas' iš impulso ar apskaičiavimo padeda prezidentui, nes kiekvienu atveju paryškina dabartinės politinės kovos procedūrą. Pagal teisinę tradiciją tardymo organai veikia tyliai. Jie surenka medžiagą vėlesniam apkaltinimui, kuris jau nagrinėjamas viešai. Mūsų atveju senato ir atstovų rūmų komisijos, o taip pat ir specialaus prokuroro įstaiiga, tos taisyklės nesilaiko, bet tuojau pat spaudai perduoda bet kokias inkriminuojančias detales, kurios, rasi, kitaip atrodytų, jei būtų svarstomos visos bylos fone. Ilgainiui tai privedė prie to, kad dabar jau dauguma amerikiečių reikalauja Nixono nušalinimo, kas be abejo negali nepaveikti ir būsimų jo bylos sprendimų — senatorių nusistatymo. Savaimė aišku, kad tokia procedūra kenkia ne tik Nixonui asmeniškai, bet ir visam kraštui. Kaip tokioje atmosferoje gali atstovauti krašto interesus derantis su kitais kraštais? Kissingeriui tai jau darosi neįmanoma. Reikia tikėtis, kad jo 'vaikiškas' elgesys bus geras įspėjimas visiems nesielgti vaikiškai. Ar jis padės, jau kitas

SUSIVIENIMO SEIMUI BOSTONE ARTĖJANT

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimas šių metų liepos 1 dieną pradedamas Bostone, Mass., — viešbutyje Statler Hilton. Seimo pradžia: 10 val. ryto. Tai dvimetis ir iš eilės 58-tas Seimas SLA visame — 88-rių metų — gyvenime. Be abejo, šis Seimas, kaip ir visi kiti buvę, yra svarbus organizacinis įvykis, jis sujungia pačią organizaciją — jos vidaus gyvenimą, jis nuaidi ir į visą lietuvių gyvenimą Amerikoje.

Šiame ateinančiame 58-tame Seime bus pagerbtas DR. JONAS ŠLIUPAS. Tai didysis Susivienijimo kūrėjas, jį reikia laikyti ir visos Amerikos lietuvių tėvu. Jis gaivino lietuvių atsibot nuo lenkų organizuotų išdu, kasų — gaivino supratimą nesibroliaut su jais piniginiuose reikaluose. Jis gaivino savo brolius ir seseris lietuvių mokslo švieson, vedė keliu į tautinį susipra-

Dr. J. Šliupas

timą, kėlė lietuvių būti ir viešai jaustis lygiaverčiu žmogum civilizuotam kitataučiu. Galop, jis mokė ir ragino kiekvieną lietuvių būti kaip reikiant lietuviu.

Už aną prieš 90 metų savo tautiečių gaivinimą žmoniškai, garbingan gyveniman dr. J. Šliupas turi pilnus nuopelnus būti gaivinas dabar mūsų atmintyje, gaivinas tikruoju jo paveikslu, prisimenamas tuo, kuo jis iš tikrųjų buvo o ne kam kaip pagal ūpą atrodė iš dievažin kokių sumetimų.

Susivienijimo prezidentas P. Dargis ir visa Pildomoji Taryba labai gerai padarė skirdama aktą šiame SLA 58-tame Seime, kuris vyksta Bostone. Niekam kitam, o vien dr. Šliupui tinka Bostonas, kuriame ir pats Susivienijimas po 17-kos savo pradinių, labai jau ir sunkių metų įžengė laisvan savo tvarkymosi kelin. Pagaliau, Bostonas yra vieta, kurioje ir visos Amerikos laisvės gyla prasidėjo atsisakymu nuo angliškos arbatos. Prieš per 200 metų bostoniečiai suvertė 342 dėžes arbatos į jūrą... žuvims. Nuo čia ir prasidėjo kelias laisvės. Šiame istoriniame fone dr. Šliupas yra apsuptas net tolima laisvės aureole: sava ir Amerikos. Tad 58-tame Seime matysime ir girdėsime Dr. Joną Šliupą, pavaizduotą Alenos Devenienės, atskrendančios iš Angelų miesto (Kalifornijos), iš toli — betgi angeliskam ir uždavinui.

Šio 58-to Seimo organizatoriai vietoje — Bostone inž. A. Chaplikas, dr. A. Kapocy, dr. A. Budreckis, A. Andriulionis, ir kiti atlieka kruopščiai visus ruošos darbus priimti jau dabar užsiregistravusius virš 120 delegatų. Neabejotinai bus nemažiau svečių iš toliau, nemažiau ir vietinių.

(Nukelta į 2 psl.)

SLA Prezidentas
Povilas P. Dargis

klausimas. Bet pagalvoti jis daug ką privers. Jei prezidentas, nepaisant viso jo nepopuliarumo ir tiesiog nepykantų spaudoje ir televizijoje, vis dėl to gali vesti sėkmingą užsienio politiką, ką irodo jo triumfalinis sutikimas arabų kraštuose, gal jis gali būti dar naudingas ir kitur? Pirmoji kregždė jau pasirodė. Newsweek vidaus reikalų redaktorius Larry Martz samprotauja, kad jei Nixonas nušalinimas nerus reikalingos 213 senato daugumos, jis gali pasirodyti Dievo dovana Amerikai kovoje su infliacija. Mat, toji kova reikalauja griežtų priemonių, tokių nepopuliarių, kad nė vienas politikas jų nesiryš imtis. Nixonui populiarumas jau nesvarbus, jis gali žiūrėti kas kraštui naudinga.

SLA II apskrities suvažiavimo veikliausi dalyviai besirūpiną SLA seimo reikalais. Sėdi iš kairės: M. Sofensas, dr. A. Papochy, A. Chaplikas, R. Barkaitė, Lorraine Harris. Stovi: E. Strazdas, A. Tomkus, A. Baika, A. Andriulionis ir V. Močys.

IMMANUELIS KANTAS

Immanuelis Kantas gimė Karaliaučiuje 1724 balandžio 22 d. Šiomet sueina 250 metų nuo šio pasaulinio garso filosofo gimimo dienos.

Immanuelis Kantas iš tėvo pusės buvo lietuvių kilmės. Jo protėviai kilę iš Kantvainių (tarmiškai – Kantvonų) sodybos, Klaipėdos apskrityje. Kantvainiai yra Žemaitijoje dažnai sutinkama pavardė. Senuose vokiečių dokumentuose ši pavardė buvo rašoma įvairiai, pvz. Kantweynen, Kant Wayne, Wayne Kant ir kitaip. Iš šios Kantvainių giminės kilo Immanuelio pro senelis Richardas Kantas, turėjęs apie 1667 viešbutį Verdainėje, šalia Šilutės, Klaipėdos priemiestyje. Iš Klaipėdos jis vėliau persikėlė Tilžėn. Anso sūnus Jonas Jurgis, kuris dar lietuviškai kalbėti mokėjęs, apsigyveno kaip balnius Karaliaučiuje, kur vedė vokiečių Anną Reginą Reuterę. Tai šioje mišrioje šeimoje ir gimė 1724 Immanuelis Kantas, filosofas.

I. Kantas mokėsi Karaliaučiaus Fridericianum ko-

(1724 - 1974)

Paminklas Immanueliui Kantui Karaliaučiuje, pastatytas jo miestiečių lėšomis. Ar paminklas ir dabar tebestovi – nežinoma.

legijoje, universitete studijavo matematiką, fiziką ir fi-

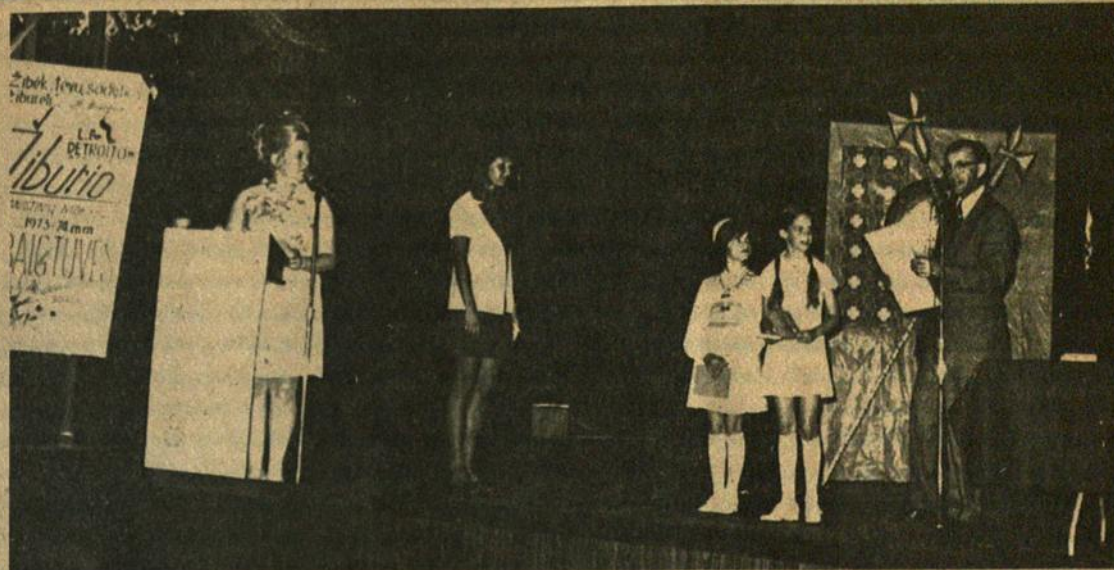
losofiją, 1755 išgijo daktaro laipsnį ir pradėjo dėstyti universitete. 1770 tame pačiame Karaliaučiaus universitete tapo ordinariu profesorium. Kantas parašė dešimt su viršum žymių filosofijos mokslo veikalų. Jis mirė 1804 vasario 12. Kantas liko nevedęs, gyveno asketiškai, bet mėgo pietauti su draugais, kurie vėliau paskelbė savo atsiminimus apie jį. Gyvenimą Kantas nugyveno iš Karaliaučiaus niekur neišvykęs.

Nors I. Kantas savo lietuviškos kilmės pats aiškiai nekėlė, bet manoma, kad jame nebuvo dar užgesęs lietuviškas jausmas. Tatai jis išreiškė savo 'Vieno bičiulio prieraišu' prie trijų jo draugų prakalbų 1800 Karaliaučiuje išėjusiame Kristijono Gottlybo Mielcke's lietuviškai-vokiškame ir vokiškai-lietuviškame žodyne, kuriame Kantas pabrėžiamai pasisakė už lietuvių kalbos išlaikymą tiek mokyklose, tiek bažnyčiose, sykiu iškeldamas teigiamus lietuvininkų būdo bruožus, o taip pat šitokio vertingo būdo tautos išlaikymo naudingumą valstybei bei lietuvių kalbos svarbą mokslui.

Kadangi Kantas stovi eilėje žmonių, kuriuos pasaulis pripažįsta didžiausiais, tai jo žodžiai už lietuvišką kalbą ir lietuvių tautą tur kiekvienam lietuviui paraginimu būti, visur ir visados už savo kalbą istoti ir jos neišsižadėti" – rašė Anas Bruožis 1920 Tilžėje.

Šiomet I. Kanto jubiliejui atžymėti Vokietijoje išleidžiamas specialus 90 pėnigų pašto ženklas. I Kanto jubiliejų Vokietijoje ypatingai iškelia ir su pagrindu juo didžiuojasi jo artimiausieji tėvynainiai – tremtiniai vokiečiai ryprūsiečiai (Plg. "Das Ostpreussenblatt" Folge 1, v.5. Januar 1974, p.11). Šį straipsnį skaitant betgi nustebina nepagrįstas lietuvių užpuolimas bei mokslo rezultatų iškraipymas, kas vargiai suderinama su Kanto moralės ir taikos idealizmu!

Lietuviai I. Kanto sau nesisavina. Kantas pats savo tėvą manė skotų kilmės esant. Visiems gerai žinoma, kad I. Kanto kūryba, jo visi filosofiniai veikalai pri-

Detroito LB Žiburio liuanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyko birželio 9 d. nuotraukoje mokyklos vedėja Valentina Černiauskienė, mokytoja Vida Skiotytė su savo geriausiomis mokinėmis ir dešinėje LB Detroito apyl. pirm. Jonas Urbonas.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIŲ

ANTANAS GRINIUS

ŽURNALISTŲ IŠVYKA

Detroito skyriaus žurnalistai birželio 9 d. vėl susi-

klauso vokiečių dvasios istorijai ir vokiečių literatūrai. Bet I. Kanto dalinė lietuviškoji kilmė yra mokslo išaiškinta, o jo pasisakymas už lietuvių tautą ir lietuvių kalbos išlaikymą yra neginčijamas. Todėl lietuviai turi labai specifinį pagrindą I. Kantą prisiminti ir taip pat juo didžiuotis.

Apie Kanto santykius su lietuvių jau XIX amžiaus pabaigoje rašė Mažosios Lietuvos himno autorius Georg Sauerwein - Girėnas, o vėliau visa eilė lietuvių veikėjų ir mokslininkų, pvz. dr. Jonas Basanavičius, kun. Adomas Dambrauskas-Jakštas, kun. prof. Kuraitis, Antanas Smetona, ir jau tremtyje – dr. Viliamas, dr. Anyšas, Martynas Nauburas ir daug kitų. Baltų kalbų specialistas prof. Fraenkel'is Hamburge pasisakė dėl Kanto pavardės lietuviškumo. Daugumas lietuvių publicistų, rašiusių apie Kantą, savo sprendimuose buvo santūrus ir rėmėsi jau vokiečių mokslininkų paskelbtais faktais.

Vokietijos lietuviams, kurių bendruomenėje yra nemažas skaičius taip pat lietuviškai-vokiškai mišrių šeimų, Immanuelio Kanto prisiminimas turėtų būti itin brangus.

Dr. Povilas Reklaitis

Š.m. gegužės mėnesio 19 d., žymaus lietuviybės veikėjo, dr. Stepo Bežio mirties metinių minėjime po akademines dalies Lietuvių Tautiniuose Namuose istorikas dr. J. Jakštas, Konstantinas Petrauskas ir visuomenininkas Jonas Karvelis prie vaišių stalo, dalosi dienos išpučiais.

P. Malėtos nuotrauka

metė į gražią S. ir A. Vasilių vasarvietę-sodybą ir čia praleido sekmadienį. Popietėje dalyvavo virš 50 žmonių: žurnalistų, jų šeimos narių ir svečių.

Varpo redaktorius Antanas Kučys skaitė paskaitą "Kaštutiniai ir principai lietuvių visuomenėje" iškeldamas daug gražių minčių. Jo pasakymas, kad čia pas mus išeivijoje tiek mene, tiek literatūroje trūksta patriotizmo sukėlė abejonių. Paskaitą baigęs atsakinėjo į klausimus ir jų turėjo gana daug. Rašytojas ir žurnalistas Vytautas Alanas išsireiškė, kad prelegentas iškėlė tiek daug minčių, kurias visas aprėbti yra sunku. Ir jis pacitavo šūki "Menas dėl meno". Tokios literatūros nėra, kad propaguotų patriotizmą. Taip pat klausėjų eilėse turėjome: Alfonsą Žiedą, Balį Gražulį, Karolį Balį, Vladą Selenį, Vladą Mingelą, Praną Tarūtą ir kt. Antanas Kučys visiems klausėjams atsakė ir su neaiškumais išsiaiškino. Popietės programą pravedė skyriaus vicepirmininkas dr. Kazys Karvelis. Skyriaus pirmininkas Vladas Selenis padėjo paskaitininkui ir visiems atsilankiusiems, o vasarvietės šeimininkei Sofijai Vasilienei i teikė vėliausią Antano Kučio redaguotą Varpo numerį.

Po paskaitos turėjome bendrus pietus ir pasikalbėjimus medžių pavėsyje.

SLA 200 kuopa birželio 9 d. turėjo Onos ir Česio Šadeikų sodyboje išvyką ir atvyko netoli 60 svečių. Atvykusius pasitiko ir vaišino Bronė Sukauskienė ir Gabrielė Rimkūnienė. Trokštantiems pagirdė Feliksas Blauzdis. Buvo išdalintos net šešios dovanos ir jas laimėjo: Richardas Kalvėnas, Vladas Kazlauskas, Hira Starks, V. Alkevičienė, A. Lukas ir O. Hankins. Išvažiavime buvo pagerbta Balso 76 skyriaus pirmininkė Rožė Ražauskienė gimimo dienos proga ir Antanai ir Antaninos. Petrauskas, Sukauskas, Balukas, Stonienė ir Klimkūnienė ir jiems sugiedota ilgiausių metų.

PAPUOŠĖ KAPUS

Jūrų šaulių 'Svyturio' kuopos moterų sekcijos iniciatyva kapu puošimo dienoje gegužės 27 d. buvo applankyti mirusiųjų brolių ir sesių šaulių kapai. Kuopos kapeionas kun. Kazimieras Simaitis sukalbėjo maldas, o šaulės A. Šukienė, V. Kulbokienė ir E. Lungienė šaulių kapus papuošė gėlėmis ir ant jų uždegė po žvakutę.

SLA 352 kuopa įvertinama gerą Dirvos skiltyse vedama Detroito žinių informaciją iš savo surengtos bir-

želio 2 d. 'Pilėnų' stovyklavietėje gegužinės pelno paskyrė Dirvos naujų mašinų įsigijimui auką 10 dol. Dirva dėkoja už auką.

SLA 352 kuopos įvykusiai birželio 2 d. 'Pilėnų' stovyklavietėje gegužinei dovanoms daiktus aukoj: Birutė ir Petras Januškos, Vikt. ir Vacys Kriaučiūnai, Elžbieta ir Aleksas Jodinskiai, Genė ir Antanas Norai, Jadvyga ir Antanas Griniai, Bronius Burba, Ona Janavičienė ir likerų krautuvės 'Rūta' savininkai p.p. Kirtikliai.

Dovanas laimėjo: Salomėja Grigaitienė, Vladė Siurkienė, Klemensas Urbšaitis, Danutė Petrauskienė, Marija Želvienė, Onutė Selenienė iš Ann Arbor ir Algis Macionis.

Svečius aptarnavo ir gegužinėje dirbo: Jadvyga ir Juozas Černiauskai, Viktorija ir Vacys Kriaučiūnai, Birutė ir Petras Januškos, Elžbieta ir Aleksas Jodinskiai, Petronėlė Juškienė, Marija Žilinskienė, Liuda Macionienė, Genė Vilkenė ir jauniausios darbininkės Vytė Šnapšytė ir Vilija Telyčėnaitė ir jiems visiems gegužinės rengimo komitetas nuoširdžiai dėkoja.

JONINIŲ LAUŽAS

Jūrų šaulių 'Svyturio' kuopa birželio 22 d. Pilėnų stovyklavietėje ruošia Joninių laužą. Bus pagerbti Jonai ir Jonės. Pradžia 5 v. ir tęsis iki vidurnakčio. Kuopos pirmininkas Romas Macinis ir valdyba kviečia ne tik šaulius, bet ir visus kitus lietuvius atvykti tą dieną į Pilėnus ir ten linksmai praleisti vakarą.

Praeitą savaitę LB delegacija lankė U.S. Kongresmanus ir Senatorius. Buvo priimti Michigan senatoriaus Robert Griffin ir kongresmanų William S. Bloomfield ir Robert Huber.

Audienciją parūpino Jonas Urbonas LB Detroito apylinkės pirmininkas su pagalba Algio Zapracko, kurį gubernatoriaus William G. Milliken yra paskyręs Tautybių Direktorium.

SIDABRINIS JUBILIEJUS

Kun. Viktoro Kriščiūnevičiaus 25-rių metų kunigystės sukakčiai atžymėti birželio 30 d. 11 val. 15 min. bus Padėkos Mišios šv. Petro bažnyčioje. Parapijos choras, papildytas suaugusių ir jaunimo balsais, iškilmingu pamaldų metu giedos visas liturgines mišių dalis ir pritaikytas giesmes Jubiliatui pagerbti ir religiniam išgyvenimui palaikyti.

2 val. p.p. Dievo Apvaizdos parapijos salėje bus banketas - vaišės su menine programa, kurią išpildys 16-kos narių moterų choras tri balsės harmonijos dainas, iš kurių dvi bus pritaikytos specialiai Jubiliatui. Viena iš jų bus atliekama vyrų solo balsui su moterų choro akompanimentu.

MACHINE REPAIRMAN

With some tool room or machine shop experience. This is an excellent opportunity to grow with an aggressive expanding company in Plymouth area.

Call: (313) 459-9500

Between 3-5 p. m.

For appointment

(45-47)

EXPERIENCED SHOE WORKERS NEEDED AT ONCE ALL DEPARTMENTS

Chicker Operators	\$2.60 to \$3.70
Stichers (Top Stichers) (Barbour Trimmers) (Cut Out Stichers) (Fancy Stichers) (Vanpers)	\$2.90 to \$3.40
Side Lasters	\$2.90 to \$3.40
Assemblers	\$2.60 to \$3.10
Sole Layers	\$2.60 to \$3.10

All Hourly Rates — No Piece Work
Competitive Employee Benefits

THE JULIAN AND KOKENGE CO.

280 S. FRONT ST., COLUMBUS, OHIO 43215
614-224-9164

(46-48)

MILLWRIGHT

TRUCK REPAIRMAN—GAS and ELECTRIC

WELDER—MAINTENANCE—GAS and ELECTRIC

Journeyman Status requirea

Must be apprentice graduate or
have 8 yrs. experience in trade.

CHEVROLET WARREN

Division of General Motors Corp.

23500 Mound Road,
Warren, Michigan

An equal opportunity employer

(47-48)

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

Society dishes it out. Free!

Tai yra jums! Keturių gabalų padengimas asmeniui, ranka gamintų Imperial porceliano. Tik atidarykite \$25 taupymo sąskaitą Society banke! Arba pridėkite \$25 prie esamos sąskaitos banke!

Puikus porcelianas. Plonas bet patvarus: ranka gamintas, ranka dekoruotas ir abu piešiniai yra specialiai paruošti W. M. Dalton.

Klasinis Whitney piešinys yra užbaigtas su švelniai pilku raštu lengvai akcentuotu platina.

Išdirbtas Sincerity piešinys yra užbaigtas platina ranka uždedant ant blizgančio balto permatomo porceliano.

Imperial porcelianas... komplimentas oriam gyvenimui ir keturių gabalų padengimas asmeniui yra jums nemokamai Society National banke!

The Whitney Pattern

Dabar! Atidarykite Society Passbook Savings sąskaitą \$25 ar daugiau... arba jeigu jūs jau turite Savings Bonus Passbook sąskaitą, pridėkite \$25 prie to. Kiekvienu atveju jūs gausite nemokamai jūsų keturių gabalų padengimą asmeniui Whitney ar Sincerity piešiniu. Vienas nemokamas setas šeimynai.

Tęskite! Ir laikui bėgant papildykite savo porceliano kolekciją. Kiekvieną kartą kai jūs padėsite \$25 į savo taupymo sąskaitą jūs galėsite nusipirkti kitą keturių gabalų padengimą asmeniui tik už \$5.95. Jūs galite taip pat nusipirkti papildomai setui reikalingus priedus už stebėtinai prieinamą kainą. Vėliau pakeitimui arba papildymui paskiri gabalai gali būti laisvai perkami tiesioginiai iš W. M. Dalton & Associates.

Aukštas procentas! Didesnis taupymas! Kada jūs investuojate \$1000 Savings Certificates sekančiai... 4 metų Certificates moka 7.25%.

Discover Society...
it's an easier way.

Society
NATIONAL
BANK OF CLEVELAND

A SOCIETY CORPORATION BANK

MEMBER F.D.I.C.

arba 2½ iki 4 metų Certificates moka 6.5%, arba 1 iki 2½ metų Certificates moka 6% per metus... Jūs galite nusipirkti pilną 8 arba 12 vietų padengimą su visais priedais už dalį pagrindinės kainos! 55 gabalų 8 vietų padengimas yra jūsų tik už \$79.95! 95 gabalų 12 vietų padengimas yra tik \$124.95! Inesant didesnę sumą — įgalins jus nusipirkti vieną iš setų dar už žemesnę kainą.

Jeigu Savings Certificates iškeisti prieš terminą, Federal Regulations reikalauja, kad procentas būtų perskaičiuotas esamu reguliariu taupymo knygučių procentu atimant 90 dienų procentą.

Pradėkit šiandien, rytoj, šeštadienį!

Aplankykite Society įstaigas savo kaimynystėje ir apžiūrėkite išstatytą šį puikų porcelianą. Sustokite pirmadienį — ketvirtadienį nuo 9:30 iki 2:30, penktadienį nuo 9:30 iki 6:00 ir kiekvieną šeštadienio rytą nuo 9:30 iki 12:30. Tada pradėkite taupyti Society banke! Pradėkite gauti aukštesnį procentą! Pradėkite rinkti kolekciją ranka pagaminto porceliano!

The Sincerity Pattern

WATERBURIS MINĖJO 300 METŲ SUKAKTĮ

Waterbury, Connecticut valstijos miestas, buvo įkurtas 1674 m. Naugatucko upės slėnyje, indėnų skystai apgyventoje teritorijoje. Pradžioje tik menkas kaimelis, amžiams slenkant išaugo į gana nemažą miestą, ir dabar skaito apie 125.000 gyventojų. Palankių geografinių sąlygų dėka, mieste pamažu įsisteigė trys didžiuliai vario apdirbimo fabrikai (nors vario kasyklų čia ir nėra): Chase, Scovill ir American Brass ir daugybė mažesnių fabrikėlių. Miestas jau nuo seno žinomas kaip Brass City.

Jau nuo XIX amž. vidurio čia pradėjo atvykti ir įsikurti ir pirmieji lietuviai emigrantai. Laikui bėgant jie

čia įsisteigė savo parapiją šv. Juozapo vardu ir šio šimtmečio pradžioje, Brooklyno miesto sekcijoje, pasistatė gražią mūrinę bažnyčią ir mokyklą. Toje sekcijoje lietuviai daugiausia ir gyvena. Čia gyvena ir dauguma lietuvių biznierių. Turėjo nemažą žinomų lietuvių veikėjų. Įsisteigė net du savišalpos klubus. Po šio karo atvyko didelis skaičius naujų emigrantų ir kultūrinė bei politinė veikla labai pagyvėjo.

Nuo birželio 1 iki 9 d. Waterburis šventė savo 300 metų 'gimimo' sukaktį. Miestas buvo išpuoštas ir išrėdytas. Kiekvieną dieną vyko įvairūs kultūriniai pasirodymai, vaizduoja pirmųjų ko-

lonistų gyvenimą, jų vargus ir laimėjimus bei pergalės iki šių dienų. Miesto Mattatuck muziejus buvo įrengęs puikią istorinę parodą.

Prie sukakties minėjimo įvairiais būdais prisidėjo ir lietuviai. Birželio 3 d. miesto centrinėje aikštėje Green buvo suruošta įvairių tautybų kultūrinė paroda: kiekviena tautybė išstatė savo parengtus maisto gaminius ant gražiai papuoštų stalų. Tautiniai rūbai apsirengusios moterys aiškino lankytojams apie lietuviškuosius reikinius. Matyt, kad lietuvių stalas turėjo didelį patisekimą, nes rytinis Waterbury Republican ir popietinis Waterbury American dienraščiai įsidėjo gražias

spalvotas nuotraukas, kur rodomi lietuvių stalai.

Birželio 9 d. vyko didžiulis, užbaigiamasis paradas, kaip korespondentai pastebėjo, vienas didžiausių bet kada buvusių Naujosios Anglijos istorijoje. Paradas užtruko apie 4 val. ir jame dalyvavo keliolika tūkstančių maršutojų. Paraduoti atvyko ne tik aplinkiniai miestai ir miesteliai, bet net ir iš gana tolimų Connecticut valstijos vietovių. Svečių tarpe buvo Connecticut gubernatorius Meskill, senatorius, Ribicoff, kongres Sarasin ir kiti.

Parade dalyvavo ir lietuviai, įrūšę gražiai papuoštą vežimą, rodantį lietuvišką sodybą. Vežimas važinėjo šūkiu: 'Lithuanians in Waterbury since 1849'. Va-

žiavo keliolika tautiniais rūbais pasipuošusių vyrų ir moterų. Vežimas buvo papuoštas tautinėmis vėliavomis ir simboliais. Priešais važiuojo keli automobiliai su žymesniais vietos lietuvių veikėjais. Paskui žygiavo parapinė šv. Juozapo mokykla kartu su klebonu kun. G. Vilčiausku. Dar toliau, skautų junginyje, dalyvavo ir lietuvių skautų dalinys su savo vėliavomis.

Be lietuvių, dar dalyvavo lenkai, portugalai, prancūzai, airiai, albanai, graikai ir portorikiečiai su savo vežimais, mokyklomis ir organizacijomis. Bet kažkokiais sumetimais nedalyvavo italai, bene didžiausia iš visų vietos kolonija.

Bern.O-tas

PRESS BRAKE OPERATOR
FOR POWER BRAKES, ABLE TO DO SETUP.

SPOT WELDER
FOR 100 KVA MACHINE
Able to do own setup with minimum of supervision.
ALSO SPOT WELDER TRAINEE.

MACHINISTS—GENERAL
BENCH MECHANICS AND MACHINE SHOP TRAINEES.

Clean modern shop—Good rates—Excellent benefits—Plenty of overtime.

KELLETT CORP.
EASTON RD.
(Opposite Naval Air Station)
WILLOW GROVE, PA.

Call (215) OS 5-2930
An Equal Opportunity Employer (45-47)

MANUFACTURING
Manufacturer of office machinery in Overbrook area has immediate opening for individual with good mechanical ability to maintain special card manufacturing machinery. Machine shop experience desirable. Good hourly wage plus excellent company paid benefit program. Call 215-878-9600 & ask for Production Mgr. (45-49)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ALT S-gos CHICAGOS SKYRIAUS VEIKLA

Š.m. birželio 9 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose įvyko ALTS-gos Chicagos skyriaus narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo M. Šimkus, sekretoriavo K. Petrauskas. Dalyvavo gausus skyriaus narių būrys. Po gražaus ir turiningo pirminko M. Šimkaus įvedamojo žodžio, dr. Vytautas Dargis, skaitė kruopščiai paruoštą, įdomią politinio turinio, aktualijomis, medicininiais terminais ir gražiu sveiku humoru atmiestą pa-

skaitą. Klausytojai liko ja labai patenkinti ir dėkodami, ne tik gausiai, pakartotinai, plojo, bet ir pageidavo, kad ji būtų ištiesai paskelbta Dirvoje. Pirmininkaujantis ir pats prelegentas tam projektui pritarė, bet prieš pateikiant spaudai jis žadėjo paskaitą kiek 'moderuoti'.

Po paskaitos, tęsiant valdybos pateiktos darbotvarkės gvildenimą, be įvairių kitų organizacijos bėgamųjų reikalų, daug rimto rūpesčio parodyta ruošiamai tau-

tinės srovės istorijos knygai "Tautinės minties keliu" medžiagos ir lėšų telkimo reikalu. Medžiagą paruošti sutiko: Juozas Jurevičius, M. Valiukėnas, o T. Blinstrubas pažadėjo talkininkauti mielai atveriant jo turimus sąjungos bylų ir knygų archyvus. Todėl manoma, kad ALTS-gos valdybos numatytu terminu medžiaga bus paruošta ir pateikta redakcinei komisijai. Knygos leidimo fondan, ten pat susirinkime suaukota ir kiek lėšų: įsirašė porą mecenatų, prenumeratorių.

Skyriaus valdybos pirmininkas dėl kitų išpareigojimų susirinkime nedalyvavo. Gražiai ir sėkmingai jį pavadavo vicepirmininkas Kazimieras Šimulis. Po oficialiosios dalies buvo tradicinė kavutė su užkandžiais, kuriuos skaniai paruošė ir pateikė ponios: E. Valiukėnienė, V. Lenkevičienė, S. Juškieienė, A. Kremerienė ir kt., už ką pavaišintieji liko joms labai nuoširdžiai dėkingi.

(kp)

• **Dirvos novelės konkursui** gautos dar šios novelės: Dobilo — "Kaip Arvis išėjo į žmones", Bevardžio prašant neskelbti Dirvoj novelės pavadinimo, X. Y. — "Paslaptinga koplyčia", Trejos Devynėros — "Paulinos namai".

• **VANDA.MAZEIKIENĖ** Vilties draugijos valdybos vicepirmininko inž. Antano Mažeikos žmona, aktyvi visuomenininkė, Los Angeles ALT skyriaus valdybos narė nuo birželio 2 d. guli Glendale Memorial ligoninėje, kur jai padaryta operacija. Linkime jai greičiau pasveikti.

• **DR. VYTAUTAS SLAVINSKAS**, iš Monticello, N. Y. po širdies smūgio jau antrą kartą paguldytas į ligoninę.

• **ALTS-GOS NEW YORKO t SKYRIAUS** metinis narių susirinkimas įvyks birželio 22 d., šeštadienį, 6 v.v. Kultūros židinyje. Ta proga bus parodyti filmai Lietuvos prezidento A. Smetonos atvykimo ir buvimo Amerikoje. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

• **I LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ** vyriausią tarybą išrinkti: dr. K. Ambrozaitis, dr. Vyt. Majauskas, inž. Pil. Narutis, dr. Antanas Klimas, rašyt. Anat. Kairys, inž. Ant. Sabalis, dr. Z. Brinkis, Juozas Mikonis ir dr. Č. Kuras.

• **BATUNO** penktasis metinis festivalis įvyks šeštadienį, rugpjūčio 24 d. latvių bendruomenės sodyboje 'Priedaine', Freehold, N.J.

• **BIRŽELIO** tragiškieji įvykiai New Yorke bus minimi birželio 23, sekmadienį, 12:30 val. popiet prie lietuviško kryžiaus buv. New Yorko parodos sode (Garden of Meditation, Flushing Meadow-Corona Park). Dalyvaus gubernatoriaus atstovas, New Yorko burmistro atstovas, latvių, estų ir lietuvių organizacijų vadovai, karo veteranai. Petro C. Wytenus vadovaujamas lietuviško kryžiaus komitetas kartu su Lietuvių Bendruomene ir Lietuvos vyčiais kviečia visus didžiojo New Yorko lietuvių šaimę minėjime gausiai dalyvauti.

• **DR. J. BILĖNAS** su žmona išvyko į Tokyo, Japoniją, kur dalyvaus tarptautinėje šilumos mainų konferencijoje. Taip pat lankysis Taiwan kiniečių nacionaliniame universitete, Havajuose ir Hong Kong.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Inž. Valdas Adamkus, lietuvių meno mecenatas.

Rimša, inž. V. ir Almos Adamkų kviečiamas, atvyks ta į Tabor farmą, kur, porą mėnesių ne tik ilsėsis, bet ir išigilins į aplinką. Ten, Tabor farmoje, kun. A. Kezys vėl filmuos dailininką ir taip netrukus gims naujas dailininko J. Rimšos filmas, finansuojamas Almos ir inž. Valdo Adamkų. Tai paskutinių mėnesių bėgyje bus antroji stambi Adamkų auka menininkams. Kaip žinome neseniai jie finansavo angliško informacinio leidinio išleidimą apie prof. J. Žilėvičiaus Muzikologijos archyvą. Tokie mecenatai kaip tik įgalina mūsų kultūrą bei meną augti ir klestėti. Panašiai kaip ir lietuviai laikinai, neseniai išvedę į sceną kūrybingą komp. D. Lapinsko spektaklį Atlanto nugalėtojams Dariui ir Girėnui prisiminti, ir visa eilė kitų.

• **PIRMASIS** poatostoginis susitikimas buvo su Lietuvių (arba milijoninio) Fondo valdyba bei fondo talkininkais birželio 6 ir 11 d.d. Birželio 6 d. specialioje vakarieneje Šarkos restorane buvo pagerbti tie žmonės, kurie daugiausia darbavosi gegužės 4 d. Chicagoje įvykusio LF visuotinio narių suvažiavimo proga surengtame bankete. Suvažiavimas, banketas ir pradėtas didžiulis vėjus milijonui užbaigti per trumpą laiką atnešė apie 17-18,000 dol. pagrindiniam fondo kapitalui. Iki milijono, rašant šią apžvalgą, betruko tik aipe 70,000 dol. Nuo metų pradžios į fondą įplau-

kė apie 34,000 dol., 4,000 dol. daugiau negu pernai šiuo metu. Tuos visus šių metų įnašus atnešė 124 nariai, jų tarpe 43 mirusieji buvo įamžinti atmintiniais įnašais, kurių procentai dar ilgus ilgus metus byrės į mūsų lituanistinio švietimo bei kultūrinių užmojų dirvonus. Už puikaus banketo, įvykusio po metinio LF narių suvažiavimo surengimą, ypač buvo dėkota M. Remienei, S. Endrijonienei, Z. Pupienėi, J. Dočkienėi, O. Venclovienei, J. Jačėnui ir sol. St. Barui, dabar tvarkančiam visų LF renginių menines programas ir aktyviai besidarbuojančiam LF taryboje.

• **LIETUVIŲ Fondo** pelno skirstymo komisija buvo paskelbusi savo posėdį birželio 12 d. ir daugelis prašančiųjų gal tikėjosi, kad jų prašymai bus patenkinti. Bet šiuo metu ekonominiu atžvilgiu laikas yra gan sunkus. Akcijos visai kritusios ir jaučiamas netikrumas. Todėl LF v-bos posėdyje birželio 11 d. LF tarybos pirm. dr. J. Valaitis paskelbė, kad šiais metais pilnas bus skirstomas tik viena kartą — metų pabaigoje. Tikimasi, kad tada ekonominiai sunkumai JAV bus praėję ir bus galima paskirstyti žymiai didesnę pelną, negu tai būtų, jį skirstant šiuo metu. Aš buvau pirmasis, kurs Dirvoje paskelbė žinią, kad dr. Z. Ivinskio pradėtą Lietuvos istorijos rašymą, visiems laisvėje gyvenantiems lietuviams istorikams vieningai rekomenduojant, tęs prof. D. Fainhauz, o Vatikanas mielai pažadėjo leisti naudotis visais didžiuliais archyvais. Lietuvių Fondas savo metu nemažai kapitalo (taip pat ir beprocentinę pensiją iš dr. Poškos) buvo investavęs į medalių išleidimą. 3000 tiražu buvo išleistas buv. Lietuvos prezidentas (Nukelta į 7 psl.)

Siemetinė Lietuvių Fondo valdyba ir jos talkininkai. Iš kairės: Želvys, J. Mačėnas, A. Reklaitis, Z. Pupienė, dr. A. Razma, M. Remienė, sol. St. Baras, Vl. Būtenas, S. Endrijonienė ir K. Girvilas. P. Maletos nuotrauka

Mielai motinai

VIKTORIJAI RIMAVIČIENEI

ok. Lietuvoje mirus, jos dukrai VAN-

DAI ir žentui inž. VACLOVUI MAŽEIK-

KAMS reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Elena ir Kazimieras
P o c i a i

Brangiai motinai,

VIKTORIJAI RIMAVIČIENEI

okupuotoje Lietuvoje mirus, liūdesyje likusius mielus prietelius, dukrą VANDĄ ir žentą VACLOVĄ MAŽEIKUS, dalindamiesi skausmu, reiškiamo didžią užuojautą

Valerija ir Mečys Šimkai
Placida Balšaitis

A. A.

Mylimai Motinai

VIKTORIJAI RIMAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, dukrą VANDĄ ir žentą VACI MAŽEIKUS, gilaus skausmo valandoje, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Onutė ir Romanas
Š i a u d i k i a i

Lelė ir Juozas
Ž v y n i a i

A. a. brangiai motinai Lietuvoje mirus, dukteriai

VANDAI MAŽEIKIENEI

ir jos vyrui inžinieriui VACLOVUI MAŽEIKAI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Vaclovas ir Jonas
B a g d o n a v i č i a i

Hot Springs, Ark.